

Seosed arboristi, tase 4, kutsestandardi tegevusnäitajate ja teadmiste ning arboristi õppekava moodulite vahel.

Kompetentsi ja tegevusnäitaja nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid												
	P_1. Karjääri planeerimine ja ettevõtlike alused	P_2. Raietöö alused	P_3. Kõietehnika alused	P_4. Puuhoolduse alused	P_5. Puude istutamine ja järelhooldus	P_6. Viljapuude ja marjapöösaste hooldus	P_7. Parkmetsade ja haljastute hooldus	P_8. Puuhooldustööd korvtõstukilt	P_9. Puuhooldustööd kõieilt	P_10. Raided eritingimustes	P_11. Puuhoolduse eritööd	P_12. Praktika töökeskkonnas	P_13. Kutseksam
B.2.1 Kompetentsi „Võsa- ja kettsaagidega töötamine“ tegevusnäitajad:													
1) valib sobiva töövahendi ja nendega seotud töövarustuse ning abivahendid, lähtudes töö iseloomust ja tööobjekti eripärast;		X					X	X	X	X	X	X	X
2) hindab ohufaktoreid; planeerib oma tööd, lähtudes riski astmest ja seatud tööeesmärgist ning võtab kasutusele abinõud riski maandamiseks;	X	X					X	X	X	X	X	X	X
3) valib sobivad turva- ja töövarustuse, lähtudes tööobjektist ja töövahenditest ning kasutab neid eesmärgipäraselt, arvestades etteantud nõudeid;	X	X					X	X	X	X	X	X	X
4) hooldab turva- ja töövarustust, arvestades kasutus- ja hooldusjuhendeid;		X					X	X	X	X	X	X	X

5) hooldab võsa- ja kettsaagi vastavalt töö iseloomule, hooldusvajadusele ja kasutusjuhenditele;		X					X	X	X	X	X	X	X
6) langetab puid kettsaaga, laasib ning järkab tüved ja koondab valmistatud materjalid, lähtudes tööülesandest ning kasutades oma töös ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid;		X					X	X	X	X	X	X	X
7) hooldab võsasaega metsasihte, teeservi, kraave, liinikoridore, põõsastikke jm, lähtudes tööülesandest ning kasutades oma töös ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid;		X					X	X	X	X	X	X	X
8) annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, vajadusel kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.	X	X					X	X	X	X	X	X	X
Teadmised:													
1) võsa- ja kettsaagide ehitus ning kasutamise ja hooldamise põhimõtted;		X					X	X	X	X	X	X	X
2) turva- ja töövarustuse liigid ja nende hooldamise põhimõtted;		X					X	X	X	X	X	X	X
3) valdkonda reguleerivate õigusaktide, juhendmaterjalide ja standardite nõuded;	X	X					X	X	X	X	X	X	X
4) ergonoomia alused, keskkonna- ja tööohutusnõuded;	X	X					X	X	X	X	X	X	X
5) algteadmised metsapuuliikidest.				X			X			X		X	X
B.2.2 Kompetentsi „Puittaimede istutamine“ tegevusnäitajad:													
1) tagab istikute säilimise nende transpordil ja istutustööde eel, arvestades ilmastikuoludega;				X	X							X	X
2) piirab ja tähistab tööde teostamise koha, arvestades tööohutusnõuete ja jalakäijate ning sõidukite liikumisega;	X				X							X	X
3) kontrollib ja valmistab ette istutuskoha, arvestades istiku ning selle juurestiku suurust ja				X	X							X	X

kasvupinnase iseloomu ning arvestades etteantud juhiste nõudeid;													
4) istutab puittaimi, arvestades kasvukohast tingitud nõudeid ja tehes õigesti tagasitõimise, toestamise, kastmise ja multšimise;				X	X							X	X
5) lõikab istutamise ajal puittaimi, tundes ära eelnevad hooldusvead ning kasutades õigeid töövõtteid ja -vahendeid, arvestades seejuures ka puu elusvõra maksimaalse säilimisega;				X	X							X	X
6) teeb järelhooldust (kastmine, multšimine, kaitsmine, toestamine jne), arvestades puu suurust, kasvukoha eripära ning kasutades sobivaid töömaterjale. Hindab väliste tundemärkide järgi istikute kasvaminekut ning võimalusel parandab vead, samuti eemaldab õigeaegselt sidemed ja toed.				X	X							X	X
Teadmised:													
1) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X	X							X	X
2) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused; alused;				X	X							X	X
3) mulla, kasvusubstraatide ja multšide liigid ning nende omadused;					X							X	X
4) projekti lugemise põhimõtted.					X							X	X
B.2.3 Kompetentsi „Puude ümberistutamine“ tegevusnäitajad:													
1) valmistab puu juurestiku ja võra ümberistutamiseks ette, arvestades puu suurust ja juurestiku mahtu ning valmistab ette uue kasvukoha;				X	X							X	X
2) istutab puittaimi, arvestades kasvukohast tingitud nõudeid, samuti teostades õigesti				X	X							X	X

tagasitaitmise, toestamise, kastmise ja multšimise;														
3) lõikab istutamise ajal puittaimi, kasutades ohutuid töövõtteid ja sobivaid vahendeid, arvestades seejuures ka puu elusvõra maksimaalse säilimisega;				X	X								X	X
4) hooldab ümberistutatud puud (kastab, toestab, multšib jm), järgides järelhoolduse kava nõudeid.					X								X	X
Teadmised:														
1) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X									X	X
2) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused;				X									X	X
3) mulla, kasvusubstraatide ja multšide liigid ning nende omadused;					X								X	X
4) projekti lugemise põhimõtted.					X								X	X
B.2.4 Kompetentsi „ Puittaimede hoolduslõikuse tegemine “ tegevusnäitajad:														
1) planeerib lõikustööd, lähtudes puittaimede bioloogiast, kasvukoha (tänav, park, parkmets, kodusaed vm) eripärast, puu seisundist, riskianalüüsist;	X			X				X	X				X	X
2) teeb ohutult kujundus- ja hoolduslõikust;			X	X				X	X				X	X
3) teeb hekkide ja põõsaste hoolduslõikust kasutades asjakohaseid käsi- ja mootorlõikureid, arvestades taime bioloogiat.		X		X									X	X
Teadmised:														
1) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused;				X										
2) erinevate lõigete liigid ja nende kasutamine;			X	X										

3) lõikusvõtted, -liigid ja -viisid, nende mõju puittaimede võra hilisemale kujule, oksastiku tugevale ehitusele ning kasvukiirusele;			X	X				X	X			X	X
4) puidusiseste kaitsemehhanismide liigid ning nende tähtsus;				X				X	X			X	X
5) puittaimede kahjustajate liigid;				X				X	X			X	X
6) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X									
7) käsi- ja mootorlõikurite ehitus ning kasutamise ja hooldamise põhimõtted		X						X	X	X	X	X	X
B.2.5 Kompetentsi „ Viljapuude ja marjapõõsaste hooldamine “ tegevusnäitajad:													
1) planeerib lõikustööd, lähtudes viljapuude ja marjapõõsaste bioloogiast ning seisundist;				X		X						X	X
2) teeb marjapõõsaste hoolduslõikust kasutades asjakohaseid käsi- ja mootorlõikureid, arvestades põõsa bioloogiat;		X		X		X						X	X
3) teeb ohutult viljapuude hoolduslõikust kasutades asjakohaseid käsi- ja mootorlõikureid, lähtudes liigist, sordist ja pookealuse tüübist;		X		X		X						X	X
4) kaitseb tüvesid ja võrasid kahjustavate mõjude eest, lähtudes liigist, kasvukohast ja kahjustavatest teguritest;				X		X				X		X	X
5) hindab väetamisvajadust ja väetab;						X				X		X	X
6) teeb taimekaitseteid, lähtudes preparaatide kasutusjuhistest.						X				X		X	X
Teadmised:													
1) erinevate lõigete liigid ja nende kasutamine;				X		X						X	X
2) lõikusvõtted, -liigid ja -viisid, nende mõju puittaimede võra hilisemale kujule, oksastiku tugevale ehitusele ning kasvukiirusele;				X		X						X	X
3) pookealuste liigid;						X						X	X

4) viljapuude ja marjapõõsaste liigid, nende anatoomia ja füsioloogia alused ning majandamissuunad;				X		X					X	X
5) taime kahjustajate liigid;				X		X					X	X
6) väetiste liigid, nende kasutamine ja säilitamine;						X					X	X
7) taimekaitsevahendite liigid, nende kasutamine ja säilitamine;	X					X					X	X
8) isikukaitsevahendite liigid ja omadused;	X					X					X	X
9) käsi- ja mootorlõikurite ehitus ning kasutamise ja hooldamise põhimõtted		X				X					X	X
B.2.6 Kompetentsi „Puittaimede erihoolustööde tegemine “ tegevusnäitajad:												
1) kaitseb puittaimi ehitustegevuse ajal, lähtudes puu bioloogiast ja puukaitset reguleerivate normdokumentide ning muude ettekirjutuste nõuetest;										X	X	X
2) paigaldab puudele tugivööd, lähtudes etteantud juhistest;										X	X	X
3) kaitseb puittaimi kahjustuste eest, lähtudes liigist, kasvukohast ja kahjustavatest teguritest;				X						X	X	X
4) hindab väetamisvajadust ja väetab, lähtudes hindamistulemustest;						X				X	X	X
5) teeb taimekaitsetöid, lähtudes preparaaside kasutusjuhistest.						X				X	X	X
Teadmised:												
1) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X						X	X	X
2) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused;				X						X	X	X
3) ehitusobjektidel kasvavate puude kaitsmise põhimõtted;				X						X	X	X
4) puittaimede kahjustajate liigid;				X						X	X	X
5) väetiste ja taimekaitsevahendite liigid ja nende omadused;										X	X	X

6) puude väetamise põhimõtted ja viisid.						X					X	X	X
B.2.7 Kompetentsi „Puude raie eritingimustes“ tegevusnäitajad:													
1) hindab töötamisega seotud riske ning valib sobiva langetusmeetodi (sh sektsiooniline langetamine), isikukaitsevahendid ning abivahendid, (vints, korvtõstuk jm), lähtudes riskianalüüsist;	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X
2) langetab puud ohutult, tagades nii iseenese kui möödakäijate turvalisuse, ehitiste ja rajatiste säilimise ning tekitades minimaalset kahju pinnasele ja taimestikule;	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X
3) töötab tormimurru aladel, laasides ja järgates ohutult pinge all olevaid tüvesid; vastavalt pooltevahelisele kokkuleppele;	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X
4) korraldab raiejäätmete äraveo ja/või ladustamise;							X			X		X	X
5) kasutab puiduhakkurit;							X	X	X	X		X	X
6) hindab langetatavate puude sobivust tarbepuidu valmistamiseks ning valmistab neist võimalusel tarbesortimente;		X					X	X	X	X		X	X
7) viimistleb objekti, taastab haljastuse.							X	X	X	X		X	X
Teadmised:												X	X
1) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X								X	X
2) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused;				X								X	X
3) tööohutuse nõuded tormimurru aladel.	X	X								X		X	X
B.2.8 Kompetentsi „Parkmetsade ja haljastute hooldustööde planeerimine ja tegemine“ tegevusnäitajad:													
1) valib hoolduse käigus hooldatavad ja väljaraiutavad puud, lähtudes hoolduskavas seatud eesmärkidest või pooltevahelisest kokkuleppes;	X			X			X					X	X

2) hooldab parkmetsa või haljastuid, kahjustamata seejuures teisi taimi ja rajatisi; lähtudes pooltevahelisest kokkuleppest;	X			X			X					X	X
3) hindab langetatavate puude sobivust tarbepuidu valmistamiseks ning valmistab neist võimalusel tarbesortimente;		X					X					X	X
4) korraldab raiejäätmete käitlemise;							X					X	X
5) korraldab kändude eemaldamise;							X					X	X
6) viimistleb objekti.							X					X	X
Teadmised:													
1) enamlevinud puuliigid ja nende omadused;				X								X	X
2) puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära), füsioloogia ja ökoloogia alused;				X								X	X
3) metsamajanduse alused;							X					X	X
4) pargimajanduse alused							X					X	X
5) enamlevinud kaitsealused liigid				X			X					X	X
B.2.9 Kompetentsi "Korvtõstukilt töötamine" tegevusnäitajad:													
1) valib ja tellib sobiva tõstuki, lähtudes töö iseloomust;								X				X	X
2) seab tõstuki ohutusse tööasendisse; juhib tõstuki liikumist ja töötab ohutult, suhtleb tõstukijuhiga, kasutades kokkulepituid märguandeid;	X							X				X	X
3) hooldab või langetab puid, arvestades tõstukilt töötamise ohutusjuhendeid ja puude hoolduseesmärke;	X							X				X	X
4) õnnetusjuhtumi korral kõrgustes toob kannatanu maapinnale, tagades enda turvalisuse ning vältides kannatanu seisundi halvenemist.	X								X			X	X

Teadmised:													
1) tõstukite tüübid ja nende eripära;								X				X	X
2) ohutusnõuded ja piirangud tõstukil töötamisel.	X							X				X	X
B.2.10 Kompetentsi “ Ronimiskõitega töötamine “ tegevusnäitajad:													
1) valib ohutu ja nõuetekohaselt sertifitseeritud ronimisvarustuse ja töövahendid, lähtudes tööülesandest, sihtotstarbest, ilmastikuoludest jm;	X		X	X					X	X	X	X	X
2) viib läbi puupõhise ronimiseelse riskianalüüsi, valib ohutu ning sobiva ronimismeetodi, lähtudes tööülesandest, ilmastikuoludest jm;	X		X	X					X	X	X	X	X
3) teeb tellitud puuhooldus - või langetustöid köielt, arvestades hoolduseesmärke ja tagades tööohutuse;		X	X	X					X	X	X	X	X
4) hooldab ronimisvarustust, arvestades tootjapoolseid juhiseid;			X						X	X	X	X	X
5) õnnetusjuhtumi korral kõrgustes toob kannatanu maapinnale, tagades enda turvalisuse ning vältides kannatanu seisundi halvenemist.	X		X						X			X	X
Teadmised													
1) kõite tüübid ja nende juurde kuuluv lisavarustuse liigid ning nende kasutamise põhimõtted;			X						X			X	X
2) kõitega töötamise/ronimise meetodid ja tehnikad;			X						X			X	X
3) turvavarustuse liigid ja nõuded nende kasutamisel;			X						X			X	X
4) ohutud töövõtted töötamisel kõitega;	X		X						X			X	X
5) sõlmede liigid ja nende kasutamise põhimõtted.			X						X			X	X
B.2.11 Kompetentsi “ Juhtimine, juhendamine ja majandamine “ tegevusnäitajad:													

1) koostab tööga seotud kulude kalkulatsioone, lähtudes töö eesmärgist ja kehtivate õigusaktide nõuetest;	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X
2) sõlmib kokkuleppeid tellijaga pooltevaheliste kohustuste täpsustamiseks, võtab objekte hoolduseks vastu ja annab üle hooldatud objekte, dokumenteerib tehtud tööd;	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X
3) veendub puude raie lubatavuses ning hangib kooskõlastused vastavalt kehtivate õigus nõuetele;	X						X	X	X	X	X	X	X
4) juhendab kaastöötajaid, juhindudes tööülesannetest, töötervishoiu- ja tööhutusnõuetest, õigete töövahendite ja -võtete valikust ning järgides kvaliteedinõudeid.	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X
Teadmised:													
1) organisatsioonikäitumise alused;	X											X	X
2) asjaajamise ja ettevõtluse alused;	X											X	X
3) valdkonda reguleerivate õigusaktide nõuded, sh nõuded kaitsealuste liikidega töötamiseks.	X			X								X	X
B.2.12 Kompetentsi “Arborist, tase 4 kutset läbiv kompetents” tegevusnäitajad:													
1) peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, järgides arboristi eetikanorme (kutsestandard lisa 1);	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2) koostab objekti riskianalüüsi, planeerib oma tööd, lähtudes riski astmest ja seatud tööeesmärgist;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
3) võtab kohustusi ja vastutab nende tähtajalise täitmise eest;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
4) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; suhtleb klientide ja kolleegidega, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel;	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5) kasutab oma töös ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid ning turva- ja töövarustust;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X

6) kontrollib regulaarselt varustuse ohutust; hooldab oma turva- ja töövarustust vastavalt vajadusele, sh desinfitseerib tööriistu;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
7) korraldab töö käigus tekkivate orgaaniliste ning mitteorgaaniliste jääkide käitlemise vastavalt keskkonkaitsenõuetele;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
8) annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
9) õnnetusjuhtumi korral kõrgustes toob kannatanu maapinnale, tagades enda turvalisuse ning vältides kannatanu seisundi halvenemist;			X						X			X	X
10) kasutab arvutit tasemetel moodul 1-moodul 4 ja moodul 7	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
11) kasutab emakeelt tasemel B2 või ühte võõrkeelt tasemel A2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Teadmised:													
1) valdkonda reguleerivate õigusaktide, juhendmaterjalide ja standardite nõuded;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
2) ergonoomika alused, keskkonna- ja tööohutusnõuded;	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
3) juhistes kasutatavate mõistete tähendused;	X											X	X
4) ehitus- ja haljastusprojekti ja tööjooniste põhimõtted ning staadiumid;					X		X	X	X		X	X	X
5) jäätmekäitluse alused.	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X

X – tähistatakse, millises õppekava moodulis arendatakse ja hinnatakse nimetatud kompetentsi